

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ АРХЕОЛОГІЇ

АРХЕОЛОГІЯ
І ДАВНЯ ІСТОРІЯ
УКРАЇНИ
Випуск 3 (24)

2017
КИЇВ

НАУКОВА СЕРІЯ — ЗАСНОВАНА У 2010 р.

ВИДАЄТЬСЯ ЧОТИРИ РАЗИ НА РІК

МАТЕРІАЛИ
та ДОСЛІДЖЕННЯ
АРХЕОЛОГІЧНОГО
МУЗЕЮ
ІА НАН УКРАЇНИ

АРХЕОЛОГІЯ І ДАВНЯ ІСТОРІЯ УКРАЇНИ

Наукова серія з проблем археології та давньої історії

Серія присвячена публікаціям досліджень з археології та давньої історії України. Висвітлюються питання соціально-економічного розвитку та культурних зв'язків населення України у кам'яному та мідно-бронзовому віках, сторінки з історії киммерійців та скифів, матеріальна та духовна культура античних греків у Північному Причорномор'ї, етногенез та рання історія слов'ян, розвиток давньоруських міст і сіл, матеріальної культури середньовіччя і нового часу. Видаються нові археологічні матеріали, розвідки з історії археології та архівні джерела. Для археологів, істориків, краєзнавців, учителів історії, студентів історичних факультетів, усіх, хто цікавиться давньою історією України.

Серия посвящена публикациям исследований по археологии и древней истории Украины. Освещаются вопросы социально-экономического развития и культурных связей населения Украины в каменном и медно-бронзовом веках, страницы истории киммерийцев и скифов, материальная и духовная культура античных греков в Северном Причерноморье, этногенез и ранняя история славян, развитие древнерусских городов и сел, материальной культуры средневековья и нового времени. Издаются новые археологические материалы, исследования по истории археологии и архивные источники. Для археологов, историков, краеведов, учителей истории, студентов исторических факультетов, всех, кто интересуется древней историей Украины.

A series is devoted to publications of investigations on archaeology and ancient history of Ukraine. Questions of social and economic development and cultural relations of the population of Ukraine in the Stone and Copper-Bronze Age, pages of Cimmerian and Scythian history, material and spiritual culture of antique Greeks in Northern Black Sea Coast, ethnogenesis and early history of Slavs, development of the Ancient Russian cities and villages, material culture of Medieval and Modern periods are under observing. New archeological records, survey on history of archaeology and archival sources are being published. This series is intended for archeologists, historians, regional specialists, teachers of history, students of historical departments and for all who is interested in ancient history of Ukraine.

Засновник та видавець

Інститут археології
Національної академії наук
України

Свідоцтво

про реєстрацію ЗМІ
КВ № 17659-6509Р
від 29.03.2011

Адреса редакції:

Україна, 04210, Київ 210,
просп. Героїв Сталінграда, 12
Тел.: (+380-44) 418-61-02
Факс: (+380-44) 418-33-06
E-mail: gorbanenko@gmail.com

Затверджено до друку

Вченою радою
Інституту археології
НАН України
20.12.2016, протокол № 11.

Усі матеріали рецензовано

Літературний редактор:

К.П. Бунятян

Рисунки

авторські

Надруковано

в авторській редакції

Комп'ютерна верстка

С.А. Горбаненка

Усі права застережено.

Передрук можливий
зі згоди редакції
та авторів статей

ISSN 2227-4952

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

СКОРИЙ С.А. (головний редактор), доктор історичних наук, професор

ГОРБАНЕНКО С.А. (відповідальний секретар), кандидат історичних наук

БОЛТРИК Ю.В., кандидат історичних наук

ЗАЛІЗНЯК Л.Л., доктор історичних наук, професор

ІВАКІН Г.Ю., член-кореспондент НАН України

КРИЖИЦЬКИЙ С.Д., член-кореспондент НАН України

КУЛАКОВСЬКА Л.В., кандидат історичних наук

МОЦЯ О.П., член-кореспондент НАН України

ОТРОЩЕНКО В.В., доктор історичних наук, професор

ПЕТРАУСКАС О.В., кандидат історичних наук

ПОТЄХІНА І.Д., кандидат історичних наук

СОН Н.О., кандидат історичних наук

ТОЛОЧКО П.П., академік НАН України

ЧАБАЙ В.П., член-кореспондент НАН України

Публікація здійснена в рамках програми по збереженню та забезпеченню належного функціонування наукового об'єкта «Колекція Інституту археології НАН України "Скарби давньої історії України"» (№ 2Н/22-16).

© ІНСТИТУТ АРХЕОЛОГІЇ НАН УКРАЇНИ, 2017

Підписано до друку 15.08.2017. Формат 60 × 84/8.

Гарн. Century Schoolbook. Папір офс. Друк офс. Ум.-друк. арк. 23,2 + 1,2 вкл. Обл.-вид. арк. 27,5. Тираж 150 екз. Зам.

Тираж віддруковано «Видавництво "Стародавній світ"», тел. (044) 599-34-43

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру видавців і розповсюджувачів видавничої продукції ДК № 3991 від 24.02.2002 р.

ЗМІСТ

Передмова

СТАТТІ

Кулаковська Л.В., Усик В.І. Технологія та сировина шару V стоянки Королево

Вотякова О.Л. Типологічна специфіка та аналіз вторинної обробки знарядь шару II стоянки Королево

Демиденко Ю.Э., Шкрдла П., Риос-Гараїзар Ж. Епі-ориньяк с сагайдакско-мураловськими мікролітами на юге Восточной Европы и его европейские перспективы

Кононенко О.М. Технологія розколювання кремню верхньопалеолітичної стоянки Радомишль I

Корохїна А.В. Технологія виробництва древньої кераміки в археології Восточной Европы: к современному состоянию проблемы

ПУБЛІКАЦІЯ АРХЕОЛОГІЧНИХ МАТЕРІАЛІВ

Гаскевич Д.Л. Глинське I — неолітична пам'ятка на Південному Бугу (за матеріалами досліджень 1955 та 1957 рр.)

Буйських А.В. Хіоський чорнофігурний канфар з Борисфена

Шейко І.М. Глиняні вироби у формі людської стопи в сандалії з Ольвії

CONTENTS

3 Introduction

ARTICLES

4 *Kulakovska L.V., Usik V.I.* Core Reduction Technology at Korolevo, Level V (Ukraine)

20 *Votyakova O.L.* The Analysis of Secondary Treatment and Typological Specifics of the Tools from Archaeological Horizon II of the Site of Korolevo

38 *Demidenko Yu.E., Škrdla P., Rios-Garaizar J.* Epi-Aurignacian with Sagaidak-Muralovka-Type Microoliths in the South of Eastern Europe and its European Perspectives

53 *Kononenko O.M.* The Flint Knapping Technology of the Upper Paleolithic Site Radomyshl' I

78 *Korokhina A.V.* Technology of Ancient Ceramics Manufacturing in Eastern European Archaeology: the Current State of Problem

PUBLICATIONS of ARCHAEOLOGICAL MATERIALS

85 *Gaskevych D.L.* Hlynske I Neolithic Site on the Southern Buh River (the Materials from the Investigations of 1955 and 1957)

111 *Bujskikh A.V.* Chian Black Figure Kantharos from Borysthenes

116 *Sheiko I.M.* Terracotta Vessels in the form of a Human Feet in Sandals from Olbia

Сергеева М.С. Вироби з кістки та рогу з городища Іван-Гора (за колекціями Археологічного музею Інституту археології НАН України і Ржищівського археолого-краєзнавчого музею) **121**

Івакін Г.Ю., Івакін В.Г., Бібіков Д.В., Баранов В.І., Зоценко І.В., Чміль Л.В., Оленич А.М. Матеріали науково-рятивних досліджень Архітектурно-археологічної експедиції 2016 р. в експозиції Археологічного музею ІА НАНУ **133**

АРХЕОЛОГІЯ і ПРИРОДНИЧІ НАУКИ

Івакін Г.Ю., Горбаненко С.А., Баранов В.І., Бібіков Д.В., Зоценко І.В., Івакін В.Г. Землеробство мешканців давньоруського поселення у Феофанії (м. Київ): попереднє повідомлення

Біляєва С.О., Гаврись Г.Г., Фіалко О.Є. Птахи у витворах середньовічного мистецтва Північного Причорномор'я

ІСТОРІЯ НАУКИ

Демиденко Ю.Є. Владислав Николаевич Гладилін — неформальний лідер досліджень палеоліта в Україні в 1970—1980-х гг. Памяти учителя и ученого **162**

Лист В.Ч. Хвойки до Ф.К. Вовка (упорядн. *Л.В. Кулаковська*) **172**

Листи Л.М. Славина до М.Я. Рудинського (упорядн. *Л.В. Кулаковська*) **177**

Листи П.П. Єфименка до І.Г. Шовкопляса (упорядн. *Л.В. Кулаковська*) **183**

Наші автори

Список скорочень

ARCHAEOLOGY and NATURAL SCIENCES

Ivakin G.Yu., Gorbanenko S.A., Baranov V.I., Bibikov D.V., Zotsenko I.V., Ivakin V.G. Farming of inhabitants of Ancient Rus settlement in Feofania (Kyiv): Preliminary report

Biliaieva S.O., Gavris G.G., Fialko O.Ye. Bird in the Works of the Medieval Art of the Northern Black Sea Area

HISTORY of SCIENCE

Demidenko Yu.E. Vladislav Nikolaevich Gladilin as an Informal Leader of Paleolithic Research in Ukraine in the 1970s—1980s. To a Good Memory of the Professor and Scientist **162**

Letter of Vikentij Khvoiko to Fedir Vovk (compiler *L.V. Kulakovska*) **172**

Letters of Lazar Slavin to Myshailo Rudinsky (compiler *L.V. Kulakovska*) **177**

Letters of Petro Efimenko to Ivan Shovkoplyas (compiler *L.V. Kulakovska*) **183**

198 Our authors

200 List of abbreviations